

گفته شد که لازم نیست يك همچو ماده نوشته شود .
رئیس - هر کس لازم نمیداند در موقع رأی گرفتن رأی نخواهد داد ... حالا که عده پیشنهاد راجع بهمین موضوع شده است قرائت میشود و رأی می گیریم .
(پیشنهادی از طرف آقای معزز الملك بعبارت ذیل خوانده شد)

ماده - حکومت نظامی شامل نقاطی خواهد شد که دولت در آن نقاط اعلان حکومت نظامی را لازم بداند .

رئیس - همین عبارت را وزراء قبول دارند ؟
وزیر داخله - بله همین را قبول دارند
(آقای میرزا ابراهیم خان این ماده را باین مضمون پیشنهاد نمودند)

ماده - حکومت نظامی در هر شهری که دولت لازم بداند بعد از اعلان برقرار خواهد شد

حاج عز الممالک - باعتقاد بنده همان طوری که در اول نوشته شده بود که وقتیکه دولت لازم بداند شامل آن نقاط میشود بهتر است حالا اینجا نوشته نشده است که در هر شهری بعقیده بنده هیچ لازم نیست بموجب همان ماده هر نقطه لازم میشد اعلان میکرد این ماده که نوشته شده است اختصاص بشهر دارد و هیچ لازم نیست و اگر باسم نقاط بود هر جا در موقع لزوم اعلان حکومت نظامی میشد

حاج آقا - بنده از اول پیشنهاد این مطلب را هیچ لازم ندانستم زیرا لایحه وزراء بالطبع شامل این ترتیب هست و همان پیشنهاد وزراء بهتر است بواسطه این که این موادیکه اینجا نوشته شده است برای جلوگیری است پس این هیچ لازم نیست که ما بگوئیم این مواد بالنسبه ببعضی از نقاطی است که دولت لازم بداند بواسطه این که این موادیکه این جا نوشته شده است در هر کدام که ملاحظه بکنیم از اول تا آخر امروز يك چیزی است که در هر نقطه باشد دولت باید با يك صولت و پنجه آهنینی بر خلاف ترتیب عادی اقدام کند و در هر نقطه هم که نباشد راجع بامنیت است پس این هیچ لازم نبود که ما بگوئیم که این مواد بالنسبه ببعضی نقاطی است که دولت لازم بداند امروز يك قانونیکه از این مجلس شورای میگذرد تمام اهالی باید بدانند که شامل تمام نقاط است و کسانی که در صدر افساد مملکت هستند فرق ندهند و بگویند که امروز دولت در فلان نقطه اعلان نکرده و من میتوانم هر کاریکه بخواهم بکنم امروز باید این قانون اعلان شود در این مملکت و هیئت دولت باید اظهار قهرمانیت خودش را در مقابل اشخاصی که مفسدین مملکت هستند بنمایاند .

رئیس - مخالفی نیست ؟

دکتر سعید الاطباء - بنده باین پیشنهاد که شده است مخالفم .

معزز الملك - کلیه بار دو باره بنده تکرار میکنم يك کلمه را که عرض کردم حکومت نظامی يك چیزی نیست که شامل تمام مملکت باشد بلکه حکومت نظامی برای رسیدن بيك مقصودی و يك

جهتی است وقتیکه آن جهت در بعضی نقاط مرتفع شد دیگر هیچ لازم نیست استقرار حکومت نظامی در آنجا ها بشود و اگر در مشرق مملکت يک نقطه محتاج بحکومت نظامی است نباید در مغرب مملکت هم آن قانونیکه میگذرد مجری باشد علی الخصوص نباید فراموش کرد حکومت نظامی کلیه يك چیز خیلی ساده و آسانی نیست و اسبابی لازم دارد و اگر ما بگوئیم که در يك همچو مملکتی

رئیس - آقای ادب التجار چرا توجه نمیکنند معزز الملك - در تمام نقاط حکومت نظامی اعلان میشود بنده تصور میکنم علاوه بر - این که مادر تمام نقاط مملکت لازم نداریم در آنجاها هم که ما محتاج باین اقدامات نیستیم بنده تصور میکنم که خود دولت هم راضی نخواهد شد که در تمام جاها این قانون اجرا و اسباب زحمت نشود و این ماده را که از اینجا میگذرد يك ماده لغوی بکند پس وقتی که قانون نوشته میشود طوری نوشته شود که ممکن الاجری باشد در هر جا يك طرز معینی دارند بنا بر این باید در این قانون اعلان حکومت نظامی را بنظر خود دولت واگذار کنند که در هر جالازم میدانند در آنجا حکومت نظامی اعلان بکند و این مطلب هیچ منافاتی با فرمایشات آقای حاج آقا ندارد بجهت اینکه اگر فرض محال تصور فرمائید که اجرای این قانون در تمام نقاط مملکت لازم است باز مطابق همان ماده حق خواهد داشت که اعلان حکومت نظامی در تمام مملکت بدهد که در هر جا لازم نداند حکومت نظامی را اعلان نکند بنده عرض میکنم شاید دولت در پنج نقطه لازم بداند دیگر هیچ لازم نیست اینقدر اسباب سختی باشد پس باینجهت باید این مسئله را واگذار کرد بنظر خود دولت و گفت که در هر نقطه که دولت لازم بداند مختار است .

رئیس - گویا مذاکرات کافی است چون وزراء قبول کردند لازم نیست قابل توجه شود رأی میگیریم آقایانیکه این ماده را تصویب می کنند قیام نمایند (اغلب قیام نمودند .)

رئیس - تصویب شد در کلیات مخالفی هست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات مخالفی نیست پس رأی میگیریم در این لایحه که متضمن (۱۱) ماده و دو الحاقیه است آقایانیکه تصویب مینمایند قیام کنند (قریب باتفاق قیام نمودند .)

رئیس - تصویب شد جلسه فردا ۳ ساعت ونیم بظهر مانده است و دستور هم همان است که سابق اعلام شد - مجلس بیست دقیقه بعد از غروب ختم شد .

جلسه ۲۷۶

صورت مشروح روز پنجشنبه ۲۴

شهر رجب ۱۳۲۹

نایب رئیس - (آقای متین السلطنه) چهار ساعت و چهل دقیقه بعد از ظهر بمقام ریاست جلوس و چهار ساعت و پنجاه دقیقه بعد از ظهر مجلس رسماً افتتاح شد .

صورت جلسه فوق العاده روز چهارشنبه را آقای آقامیرزا رضاخان نائینی قرائت نمود .
غائبین جلسه قبل - آقای دکتر اسمعیل خان آقای آقاسید محمد باقر ادیب بدون اجازه و آقایان

متین السلطنه - حاجی میرزا رضاخان - لسان الحکماء حاجی امام جمعه - دکتر حاج رضاخان - آقا شیخ حسین یزدی بواسطه بی اطلاعی غایب بودند .

نایب رئیس - آقای حاج شیخعلی در صورت مجلس فرمایشی دارید .

حاج شیخعلی خراسانی - بله موادیکه از طرف هیئت وزراء پیشنهاد شد اکثر آنها باتفاق تصویب شد و فوریت آن باتقان رأی داده شد و در صورت مجلس هم را نوشته است با کثرت تصویب شد لهذا بنده عرض میکنم که باتفاق است یکی دیگر هم اینکه آقای رئیس وقت انعقاد مجلس را سه ونیم بغروب اعلان کردند .

نایب رئیس - بله در یکی دو مواد اکثریت قریب باتفاق بوده است .

آقاسید حسن مدرس - بنده در باب اسلحه يك توضیحی از وزراء خواستم ظاهراً اظهار کردند که مرادشان همان اسلحه ناریه است و این يك نکته داشت چون در ماده تصریح نداشت و از حال ویانشان معلوم بود که تصدیق و قبول دارند که مقصود اسلحه ناریه است و اینجا ذکر نشده است .

نایب رئیس - در اینجا بمعنی اعم است .
آقامیرزا احمد قزوینی - بنده در کلیات يك عرضی کردم و در آن عرضم پیشنهاد کردم و قبول شد راجع به تعیین محل حکومت نظامی و در اینجا هیچ ذکر از آن نشده است .

نایب رئیس - گویا کتباً پیشنهاد نشده بود حاج شیخ الرئیس - یکی آنکه بنده نشنیدم که وزیر مالیه را در صورت مجلس ذکر کرده باشند و حال آنکه آقای رئیس الوزراء معرفی کردند یکی هم بنده در ضمن پیشنهاد نماینده محترم در باب مصادره اموال مستبدین یعنی مخالفین مشروطه چیزی عرض کردم ظاهراً قابل مذاکره ندانسته اند و بقلم نیارودند .

نایب رئیس - بله تصحیح خواهد شد قسمت اول دستور امروز راپورت کمیسیون بودجه راجع باحداث دفترخانه گمرکی در کنار رودخانه .

معاون وزارت معارف - لایحه تجدید کتترات معلمین را وزارت معارف لازم میدانند تجدید نظری در آن بشود بنده تقاضا میکنم آنرا ارجاع فرمائید بکمیسیون که در آنجا تجدید نظر بشود .

نایب رئیس - بله جزء دستور امروز بوده است ولی چون تقاضا کردید بکمیسیون ارجاع میشود راپورت کمیسیون بودجه راجع باحداث دفترخانه گمرکی در رودخانه خوانده میشود

(راپورت مزبور بعبارت ذیل قرائت گردید)
لایحه وزارت مالیه راجع باحداث دفترخانه گمرکی در رودخانه که در کنار خلیج فارس در شمال غربی بوشهر واقع شده قرائت گردیده نظر باینکه اغلب قاچاق های صفحات جنوب از رودخانه و این نقطه شده و احدات دفتر گمرک در آن نقطه کمال اهمیت را دارد و استخدام خوانین متوقفین آن نقطه در نهایت لزوم است و از قرار اظهار وزارت مالیه ممکن است تشکیل اداره منظم در نقطه مزبوره سالی چهل الی پنجاه هزار تومان عایدی برای دولت تحصیل

نماید وزارت مالیه پیشنهاد نموده اند در سال مبلغ یک هزار تومان در حق خوانین مزبور به موجب ماده ذیل برقرار شود پس از مذاکرات لازمه نظر با اهمیت تأسیس اداره گمرک و اطلاعاتیکه از قرار راپورت های واصله از گمرک جنوب برای کمیسیون حاصل شده باتفاق آراء بموجب ماده ذیل تصویب یک هزار تومان در باره خوانین مزبوره مینماید

ماده واحده - مبلغ یک هزار تومان موجب برای استخدام گمرک در ماده الله کرم خان پسر حیدرخان و شعبانعلی خان و محمد حسن خان اخوان حیدر خان از هذلسنه تنگوزئیل برقرار میشود.

ارباب کیخسرو - آنچه اینجا اسم برده شده است این هزار تومان برای تأسیس یک دفتر خانه گمرکی است ولی اینجا اسامی اشخاصی برده شده است نمیدانم اگر این اشخاص از بین بروند چه خواهد شد بعقیده بنده اگر باسم تأسیس دفترخانه گمرک شود بهتر است یا اینکه باسم اشخاص و اجزاء لازم اداره باشد بهتر از اینست که باسمی معین ذکر شود.

حاج عز الممالک - این مخصوصاً یک مواجبی است که وزارت مالیه برای این اشخاص تقاضا کرده است در مقدمه هم اگر درست دقت بفرمائید این مسئله قدری توضیح شده است از جهت اهمیت این نقطه از حیث قاچاق خیلی لازم است که در آنجا دفتر گمرکی احداث بشود اداره گمرک بعد از آنکه کاملاً در آن نقاط جنوب موفق شده است حس کرده است که قاچاق اسلحه از این نقطه خیلی میشود و بموجب راپورتیکه در سنه گذشته بوزارت مالیه داده اند لازم دانسته اند که دفتر گمرکی در رود حله تأسیس شود و پارسال هم اعتباری از وزارت مالیه گرفته اند و بهمین اعتبار این باید در رود حله تأسیس بشود و از حیث تجارت و اهمیت و پلٹیککی که میبایستی دولت ایران یک دفتر خانه گمرکی در آنجا داشته باشد آن وقت لازم میآید که این خوانین هم مستخدم شوند و دولت آن ها را استخدام کرده است برای گمرک و این مواجبی است که دولت میدهد باین اشخاص در عوض استخدام این اشخاص و مربوط بگمرک نیست و اینجا نکات زیادی دارد که شاید بیشتر از این توضیح لازم نباشد و در حقیقت این یک مواجبی است که دولت به آنها میدهد برای اینکه در خدمات گمرکی باشند

حاج شیخ اسدالله - این فرمایشی که آقای مخبر فرمودند با این ماده که اینجا نوشته شده است که تأسیس دفترخانه گمرکی در یک نقطه فرض کرده اند و یک حقوقی پیش بینی میکنند برای آن دفترخانه مابینت دارد یا اینکه میفرمائید که برای استخدام این اشخاص این وجه را میخواهم چون یک وقتی است که دولت میخواهد برای تأسیس دفتر گمرکی از مجلس یک حقوقی تصویب بشود بجهت این اداره در این نقطه محل آنوقت ابتدا نباید نظر باشخاص کرد باید اعتباری وزارت مالیه بخواهد برای تأسیس دفتر خانه گمرک و بهر کس که میخواهد این وجه را بدهد خود میداند ولی اگر بخواهند استخدام این اشخاص را برای این نقطه و حقوق از برایشان منظور بکنند آن یک امری است خارج بنده عرض نمیکند که اینکار را بکنند مختار

است ولی دخلی باین ماده که در اینجا نوشته شده ندارد و این ماده باین بیانی که آقای مخبر کردند بکلی مخالفت دارد و باید واضح بشود که مطلب واضح باشد.

حاج عز الممالک - اینجا آقای حاج شیخ اسدالله اشتباه فرمودند بجهت اینکه مقدمه را با ماده مخلوط فرموده اند در ماده اگر دقت بفرمائید هیچ اسم دفترخانه گمرکی برده نشده در مقدمه برای اطلاع نمایندگان ذکر شده است که برای اینکه در این نقطه میخواهد دفتر خانه تأسیس شود یک مواجبی باین اشخاص باید داد در این ماده میگوید که مبلغ یک هزار تومان موجب برای استخدام گمرک در باره الله کرم خان پسر حیدرخان و شعبانعلی خان و محمد حسن خان اخوان حیدرخان از هذلسنه تنگور رئیس برقرار میشود ابتدا اسم دفترخانه گمرکی ندارد تنها برای توضیحی که بجهت ملاحظه باید باین اشخاص این مواجبی را داد بنده عرض کردم برای تأسیس اداره گمرک و لزوم استخدام این اشخاص برای اینکه اهمیت سرحدی دارند و باید مواجبی بآنها داد و این ابتدا مربوطه بماده نیست

آقامیرزا رضای مستوفی - بنده مخالفم عرض میکنم مواجبی شخصی فرق دارد اگر دفتر دار میخوانند این مواجبی شخصی نیست و اگر برای آنها چیزی میخواهند علیحده پیشنهاد بکنند که از مجلس بگذرد

حاج وکیل الرعایا - مقصود از این پیشنهاد وزارت مالیه و این هزار تومان وظیفه که مخصوصاً باین اشخاص معین باید داده شود توضیحش محتاج باین است که هر یک از نمایندگان که میل دارند کمیسیون بودجه باز است بآنجا تشریف بیاورند و به بینند مقتضی هست این را بگیرند یا خیر اینجا نمیشود بیان کرد لکن آن وظیفه که باشخاص معین داده میشود فقط برای محافظت قاچاق است و لکن داخل مخارج دفتری نیست این وظیفه است مخصوص بموجب فرمان در باره اشخاص برقرار میشود دفتر خانه خودش یک ترتیبی دارد و اداره هست این یک حقوقی است در باره اشخاص بخصوص برقرار میشود و تمام مصالح مملکت را در نظر گرفته اند و این تقاضا از وزارت مالیه کرده اند و وزارت مالیه هم تصدیق کرده کمیسیون بودجه هم بالاتفاق تصویب کرده است جزئیاتش را هم هر یک از آقایان میخواهند مسبق شونند در کمیسیون بودجه تشریف بیاورند خوب میتوانند تشخیص بدهند و این هیچ جزء مواجبی اداری نیست و لزومش هم خیلی است

افتخار الواعظین - گویاهنوز آقایان کاملاً مقصود اشخاصی که باین ماده مخالفت میکنند بهیچ وجه ملتفت نشدند بنده عرض نمیکند مواجبی باین اشخاص داده نشود یا اینکه دولت این اشخاص را برای آن مقصودیکه در نظر دارد استخدام نکند عرض میکنم که در هر یک از مواد وقتی که میخواهد از مجلس شورای ملی بگذرد اگر چنانچه حقوق شخصی هست باسم اشخاص از مجلس بگذرد اگر شخص نیست و حقوق اداره است منتها دولت میخواهد برای بعضی منافعی که دارد آن مستخدمین را اشخاص مخصوص قرار بدهد در وقتی که لایحه بمجلس بیاید دیگر اسامی اشخاص لازم نیست ذکر شود دولت باید بگوید مجلس شورای ملی فلان قدر بمن اعتبار بدهد برای

مستخدمینی که در فلان محل برای فلان کار استخدام خواهد کرد احدی مانع نیست که آن اشخاص مخصوص را دولت استخدام بکند اینجا مقصود مخالفین این است که چون حقوق شخصی نیست اداری است اسامی اشخاص صحیح نیست که در اینجا باشد.

حاج عز الممالک - بنده باز تکرار میکنم اظهار خودم را که این حقوق شخصی است چندین مرتبه هم میگویم که شخصی است چنانچه در مالیه هم اسم اشخاص برده شده باز آقایان میفرمایند اداری است این اشخاص بموجب فرمان پادشاه میخواهند مواجبی در باره آنها برقرار شود که داده شود و فرمان صادر نمی شود مگر بتصویب مجلس شورای ملی بعد از آنکه حس کردیم که تأسیس دفتر گمرک در این نقطه مهم است و استخدام اینها هم برای تقویت گمرک آنجا لازم شد آنوقت باید تصویب کنیم که این ماده از مجلس بگذرد و زودتر فرمان صادر شود که تشکیل آن دفترخانه بشود.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بماده که از کمیسیون پیشنهاد شده آقایانیکه تصویب میکنند مبلغ یک هزار تومان موجب برای استخدام گمرک در باره الله کرم خان پسر حیدرخان و شعبانعلی خان و محمد حسن خان اخوان حیدرخان از هذلسنه تنگوزئیل برقرار شود و رقه سفید خواهند داد (در این موقع اوراق رأی اخذ و آقای حاج میرزا رضا خان احصاء نمودند) و رقه سفید علامت قبول ۵۱ و رقه آبی علامت رد یک اوراق بلا اسم ۲

نایب رئیس - با کثرت ۵۱ رأی تصویب شد قسمت ۲ دستور امروز راپورت کمیسیون معارف در تجدید کثرت معلمینی بود که آقای معاون وزارت معارف تقاضا کردند بجهت تجدید نظر بکمیسیون رجوع شود و چون چیز دیگری در دستور نداریم راپورت کمیسیون معارف راجع بقانون اساسی معارف و در باب چند ماده که برگشته بود بکمیسیون رسیده است اگر مخالفی نیست در دستور امروز گذارده شود.

آقامیرزا مرتضی قلیخان - این مسئله که فرمودید مطالعه نشده است و مسبق نیستند دو فقره راپورت کمیسیون بودجه راجع بحسن خان و غلامحسین خان که باید مذاکره شود و رأی گرفته شود و گمان میکنم اگر آن دو فقره رأی گرفته شود با گرمی هوا اگر مجلس ختم بشود بهتر است.

نایب رئیس - در این اظهار آقای میرزا مرتضی قلیخان مخالفی نیست (اظهار شد خیر) جزء دستور است

نایب رئیس - راپورت کمیسیون بودجه راجع بمادر غلامحسین خان مجاهد خوانده میشود (بمبارت ذیل قرائت شد)

لایحه وزارت مالیه راجع بمادر پیر غلامحسین خان مجاهد قرائت ردید وزارت مالیه اظهار داشته اند غلامحسین خان مجاهد در ملازمت آقای سپه دار اعظم در فتح قزوین مقتول گردیده مادر وی دارد که کفالت او را منحصرأ غلامحسین می نموده و بعد از قتل پسر در حالت فلاکت است پیشنهاد نموده اند ماهی پنج تومان در حق مادر او برقرار شود پس از مذاکرات

کمیسیون با اکثریت عین پیشنهاد وزیر را مطابق ماده ذیل رأی میدهد

ماده - ماهی ۵ تومان سالیانه ۶۰ تومان درباره مادر پیر غلامحسین خان مجاهد مقتول مادام الحیات برقرار میشود.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود - آقایانی که تصویب میکنند ماده را که کمیسیون بودجه راپورت داده است ورقه سفید خواهند انداخت

(اوراق رأی اخذ و آقای حاج میرزا رضا خان شماره نمود ورقه سفید علامت قبول ۵۸)

نایب رئیس - با اکثریت ۵۸ رأی تصویب شد - راپورت کمیسیون راجع بمحسن خان مجاهد خوانده میشود.

(بعبارت ذیل قرائت شد)

لایحه وزارت مالیه راجع بمحسن خان مجاهد که در جزء مجاهدین که در جنگ بادامک کلوله خورده قرائت گردیده وزارت مالیه پیشنهاد نموده بودند ماهی بیست تومان در حق محسن خان برقرار شود پس از مذاکرات لازمه کمیسیون بودجه با اکثریت ماده ذیل را رأی داده پیشنهاد مجلس می نماید

ماده ۱- پانزده تومان سالیانه یکصد و هشتاد تومان از هذالسنه تنگوزیل مادام الحیات درباره محسن خان مجاهد داده میشود

حاج آقا - بنده در آنماده هم که گذشت اجازه

خواستم نشد عرض کنم حالا عرض میکنم باز هم عرض کرده ام ما در تصویب این راپورت ها که از کمیسیون بودجه می آید می بینیم که یک حق شناس بوده ایم و در همان ضمن حس میکنیم که یک ظلم هم کردیم حق شناسی میکنیم بالنسبه بکسیکه تصویب کرده ایم این چیز را در باره ورثه او یا خود او ولی ظلم میکنیم درباره اشخاصیکه یک وسیله نداشتند که بآن وسیله یک چیزی پیشنهاد مجلس شورای ملی

شده باشد و از کمیسیون گذشته باشد و بمجلس آمده باشد که رأی گرفته شود بواسطه اینکه دیده ام بسیاری از اشخاص را که واقعا مبتلا بوده اند و حق شناسی مجلس شورای ملی این بوده است که نسبت به آنها هم حق شناسی بکنند و چندین مرتبه هم اظهار کرده ام که این ترتیبیکه ما پیش گرفته ایم ابد مفید نیست در ضمن یک ظلم بدی هم کرده ایم یک حق را هم ادا نکرده ایم - بنده یکمرتبه پیشنهاد کرده ام

باز هم عرض میکنم خواست کمیسیون بودجه یکوقت نظری در این مطلب بکنند یعنی پیشنهاد کنند و اخطار کنند بوزارت مالیه که آن کسانیکه خودشان هستند و گرفتار و مبتلا هستند و آن کسانیکه ورثه شان هستند و از پا افتاده اند و در راه حریت و آزادی خدمت کردند تمام اینها را جمع کنند یک ترتیبی و یک پیشنهاد کلی بمجلس شورای ملی بکنند و مجلس شورای ملی هم یک مرتبه یک قرار کلی در اینخصوص

بدهد و از این ترتیب خلاص شده باشد و هر روز این اسباب زحمت نباشد این مطلب را که بنده عرض کردم گفته شد که یک کمیسیون بودجه در مجلس است و مخصوص اینگونه مطالب است بنده عرض می کنم که کمیسیون بودجه برای این مطالب نیست کمیسیون بودجه برای اینست که یک پیشنهادیکه از

طرف وزیر میشود چه کلی باشد چه جزئی در آن نظر بکنید ولی این ترتیب اسباب میشود که بعضی موفق بشوند که یک ترتیب و تأمین در امور معاشیه خودشان بدهند و بعضی دیگر موفق نمیشوند و جلوی یکی یکی از وکلا و غیر وکلا را بگیرند و التماس بکنند و چون کسی را ندارند کسی بدادشان نمیرسد بنده اگر رأی گرفته شود در این مقام مجبورم که رأی بدهم ولی عرض و خواهش میکنم از آقایان نمایندگان که یک مرتبه یک ترتیبی بطور کلی داده شود که هر روز از این جزئیات نیامده باشد و یکمرتبه در باره همه رأی داده شود.

مخبر (حاج عزالمالك) - اولاً آقای حاج آقا مخالف نبودند و در این ماده رأی خواهند داد ثانیاً قسمت اول فرمایشاتشان را باید تصدیق کرد که ماحق شناسی میکنیم و قسمت دوم را باید تکذیب کرد ما ظلم نمیکیم بواسطه اینکه اشخاصی که خودشان را معرفی بکنند بوزارت مالیه و وزارت مالیه تصویب و تصدیق بکنند که آنها خدماتی کرده اند و صدماتی بآنها وارد آمده است بمجلس شورای ملی پیشنهاد بکنند و کمیسیون بودجه هم تحقیق میکند و وقتیکه دقت کرد دانست آن اشخاص واقعا مستحق رعایت هستند تصویب میکنند و بمجلس راپورت میدهد بهتر از این هیچ ترتیبی نمیشود تصور کرد و نباید ما این را عجله مسکوت عنه بگذاریم از برای اینکه شاید اشخاصی باشند که در حق آنها رعایت نشده باشد بنده انکار نمیکنم ممکن است و البته شاید خیلی باشند که در حق آنها رعایت نشده ولی این اشخاص را که ما مستحقان آنها را میبینیم بگذاریم و رعایت نکنیم برای اینکه یک قرار کلی بدسیم صحیح نیست حالا برای کسیکه استحقاق او را میدانیم البته باید رأی داد بعد هم اگر کسی پیدا شود باز بمجلس شورای ملی حق شناسی خودش را خواهد نمود و رأی خواهد داد

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به راپورت کمیسیون بودجه که تصویب میکند ماهی پانزده تومان از اول هذالسنه تنگوزیل درباره محسن خان مجاهد مادام الحیات برقرار شود آقایانیکه تصویب میکنند ورقه سفید خواهند انداخت (اوراق رأی اخذ شده و آقای حاج میرزا رضا خان شماره نمودند ورقه سفید ۵۷ ورقه بلاسم یک).

نایب رئیس - با اکثریت ۵۷ رأی تصویب شد **ارباب کیخسرو** گوید در شمردن یک رأی اشتباه شده ۵۶ سفید بود نه ۵۷ (ثانیاً اوراق رأی شمرده شد بنده ۵۶ ورقه سفید).

نایب رئیس - بله با اکثریت ۵۶ رأی تصویب شد - یک تقاضائی است بامضای عدّه از نمایندگان خوانده میشود (به مضمون ذیل تقاضای مزبور قرائت شد)

ما امضاء کنندگان ذیل تقاضا میکنیم که تلگراف مجددی از طرف مجلس مقدس شورای ملی باقای سردار اسعد بشود که هر چه زودتر تشریف بیاورند (محل امضای ۲۲ نفر از نمایندگان)

نایب رئیس - مخالفی هست ؟

آقامیرزایر ترضی قلیخان - بنده اطلاع دارم که امروز تلگرافی از آقای سردار اسعد به

مجلس شورای ملی رسیده است و تلگرافی هم به آقای صمصام السلطنه کرده اند واقعا نهایت درجه اظهار مساعدت کرده اند بطوری که فوق آنچه تصور میشده است همراهی کرده اند و این تلگراف را قبل از آنکه از مجلس بایشان تلگراف شود کرده اند و تصور میکنم که تا فردا جواب تلگراف مجلس را هم خواهند داد و محتاج بتلگراف مجدد نباشد و اگر لازم باشد بعد از رسیدن جواب این تلگراف مخبره میشود.

نایب رئیس - آنچه که معلوم است تلگرافی که از آقای سردار اسعد رسیده است جواب آن تلگراف مجلس نبوده همین نوعی است که فرمودید (جمعی اظهار کردند آن تلگراف را بخوانند).

نایب رئیس - تلگراف حاضر نیست خدمت آقای رئیس است با این تقاضا روز شنبه خوانده میشود چون هوا گرم است و تقاضا شده بود زودتر مجلس ختم شود اگر مخالفتی نیست مجلس را ختم میکنیم (گفتند این تلگراف چه شد).

نایب رئیس - عرض کردم که تلگرافیکه از آقای سردار اسعد رسیده است حاضر نیست و خدمت آقای رئیس است و قبل از اینکه تلگرافی شود لازم است که آن تلگراف در مجلس قرائت شود **ارباب کیخسرو** - تلگرافیکه به الاحضرت آقای نایب السلطنه و مجلس کرده بودند اشاره کرده بتلگراف صمصام السلطنه و تلگرافی که باقای صمصام السلطنه کرده بودند در نهایت تأکید بود تمام اعیان و خوانین و سرداران بختیاری در متابعت او امر دولت جان بازی بکنند و هیچ اشاره از آمدن خودشان در آن تلگراف نکرده بودند و بنده خیلی لازم میدانم که مجدداً تلگراف از طرف مجلس بایشان شود که هر چه زودتر حرکت کنند.

نایب رئیس - در هر صورت این تلگراف مجدداً هم بشود هیچ منافاتی با آن تلگراف نخواهد داشت آقایانیکه تصویب میکنند که آن تلگراف مجدداً مخبره شوم قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) **نایب رئیس** - اکثریت است حالا چنانچه عرض کردم جلسه را ختم میکنیم و جلسه آینده روز شنبه سه ساعت ونیم قبل از ظهر و دستور روز شنبه راپورت کمیسیون معارف نسبت بمواد قانون اساسی معارف که در شور ثانی بکمیسیون ارجاع شده بود راپورت کمیسیون تجارت راجع بچرم سازی راپورت کمیسیون بودجه در باب یوسف آباد و بفرویه یزد آقای فرزانه در باب دستور حرفی دارید.

فرزانه - بنده تقاضا میکنم که راپورت کمیسیون بودجه درباره ورثه مرحوم وکیل التجار جزء دستور گذاشته شود.

نایب رئیس - مخالفی نیست باینکه در دستور گذاشته شود (اظهار شد خیر) (مجلس پنج ساعت و پنجاه دقیقه از ظهر گذشته ختم شد).

جلسه ۲۷۷

صورت مشروح روز شنبه ۲۵ شهر

رجب المهرج ۱۳۲۹

رئیس آقان مؤتمن الملك یکساعت و پنجاه